

RWS INFORMATIE

**Rijkswaterstaat Water,
Verkeer en Leefomgeving**

Lange Kleiweg 34
2288 GK RIJSWIJK
Postbus 2232
3500 GE UTRECHT
T 088 797 07 00
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

steunpunt-
verkeersprognoses@rws.nl

Datum

25 oktober 2021

Raming congestie rijkswegennet voor 2026

Inleiding

In dit memo wordt een schattingsmethode voorgesteld en uitgevoerd om de ontwikkeling van de verkeerscongestie op het rijkswegennet gegeven de groei verwachting van het verkeer van ca 9,5% over de periode 2019 – 2026 te bepalen. Deze schattingsmethode is uitgevoerd op verzoek van het Kennis instituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Achtergrond

In het najaar van 2020 heeft Rijkswaterstaat een verkeerprognose gemaakt voor het jaar 2025 voor 2 scenario's, Dieper Dal en Basis Raming¹. Bij deze verkeersprognoses werd uitgegaan van beperkte groei van spitsverkeer ten gevolge van verwachte gedragsveranderingen zoals meer thuis werken. Hierdoor is er, na de correctie voor effecten van gedragsveranderingen naar aanleiding van COVID19 maatregelen, met het verkeersmodel voor de congestieraming gerekend met een groei van het wegverkeer op het rijkswegennet tussen 2019 en 2025 van respectievelijk 3% en 6%. Rijkswaterstaat heeft destijds de groei van congestie uitgedrukt in voertuigverliesuren (VVU100) voor Dieper Dal en de Basisraming respectievelijk op 0% en op 20% geraamd voor de periode 2019 -2025.

Verkeersprognose KiM september 2021

In het najaar van 2021 heeft het KiM op basis van recente economische vooruitzichten een groei tussen 2019 en 2026 voor het verkeer op het rijkswegennet geraamd op 9,5%. Op basis van deze groei heeft Rijkswaterstaat een nieuwe inschatting gemaakt van wat deze verkeersgroei kan betekenen voor de ontwikkeling van de indicator voertuigverliesuren (VVU100)² op het rijkswegennet.

Aannames over het zichtjaar 2026

Bij de raming van de congestie zijn veronderstellingen van lange termijn gedragseffecten overeenkomstig nieuwe inzichten die Rijkswaterstaat hanteert meegenomen. Met name is verondersteld dat de mate waarin spits wordt gemeden in het woon-werk en zakelijk verkeer vanwege een hogere mate van thuiswerken overeenkomt met de uitgangspunten van de lange termijn prognoses

¹ 2020 Rijkswaterstaat, Congestieraming rijkswegen voor de middellange termijn 2025 in 2 Corona varianten

² VVU100 is tijdverlies ten gevolge van het langzamer kunnen rijden dan 100 km/u ten gevolge van verkeersdrukke op autosnelwegen waarbij de wettelijke maximum snelheid 100 of hoger is)

van Rijkswaterstaat voor 2030 in haar Referentieprognoses voor de mobiliteitsontwikkeling van april 2021. Hierin zijn zowel de meest recente uitgangspunten omtrent thuiswerken als de bijgestelde bevolkingsprognose, zoals geraamd door het Planbureau van de Leefomgeving, verwerkt.

**Rijkswaterstaat Water,
Verkeer en Leefomgeving**

Datum

25 oktober 2021

Beleidsuitgangspunten voor 2026

Daarnaast wordt voor het betreffende zichtjaar 2026 de stand van het wegennet meegenomen op basis van het MIRT 2021. In aanvulling op de modelberekeningen voor de congestieraming voor 2025 zijn de volgende projecten in het netwerk van 2026 opgenomen:

- A6: Almere-Lelystad (2x2 --> 2x3)
- A58: Annabosch-Galder (2x2 --> 2x3)
- A58: Tilburg-Eindhoven (2x2 --> 2x3)
- A67: Geldrop-Leenderheide (2x2 --> 2x3)

Bij de toedelingen van het verkeer op het wegennet voor het zichtjaar 2026 is bij de routekeuze geen rekening gehouden met de vrachtwagenheffing.

Methodiek congestieraming 2026

Omdat voor het zichtjaar 2026 niet alle modelinvoer beschikbaar is die nodig is om de mobiliteitsmodellen NRM/LMS te kunnen draaien, wordt de congestie voor 2026 geraamd op basis van elasticiteiten, die zijn vastgesteld op basis van eerder uitgevoerde NRM prognose runs en de congestieraming van 2025.

Om elasticiteiten af te leiden zijn een aantal modelruns beschikbaar voor 2030 waarbij het MIRT volledig is uitgevoerd³. Daarnaast zijn er modelruns beschikbaar waarbij alleen de projecten die voor 2026 gereed komen in het wegennet zijn opgenomen. Tevens is de analyse van de congestieraming voor 2025 betrokken. Op basis van de uitkomsten van deze modelruns zijn elasticiteiten afgeleid voor de relatieve verandering van de omvang van congestie in VVU100 ten gevolge van de relatieve verandering van het verkeersvolume op het rijkswegennet. Hierbij speelt een tweetal effecten de hoofdrol. Ten eerste, naarmate het netwerk meer verzadigd raakt neemt de elasticiteit van verkeersgroei op de VVU100 toe (ceteris paribus, dus bij gelijkblijvende wegcapaciteiten). Ten tweede, bij vergelijkingen tussen heden en toekomst is naast de verkeersvraag ook de capaciteit van het netwerk veranderd, hetgeen ook van invloed is op de ontwikkeling van de VVU100.

Op basis van bovengenoemde modelruns waarin deze twee invloedsfactoren variëren heeft de elasticiteit van de voertuigverliesuren met betrekking van de verkeersgroei een waarde tussen de 2,3 en 4,3. Hierbij is de hoge factor, een elasticiteit van toepassing bij groei van verkeer zonder dat de capaciteit van het wegennet op alle knelpunt locaties is uitgebreid, ergo bij een verzadigd netwerk. De lage factor is van toepassing in de situatie dat het gehele MIRT is uitgevoerd leidend tot een roei van het wegverkeer met 16% zoals in de referentie prognoses voor 2030. De hoge factor is gebaseerd op een modelberekening waarbij het verkeer groeit met 14,5% met het wegennet conform het MIRT in 2026 en waarbij de congestie met 60% toeneemt in het verkeersmodel NRM.

De vergelijkingen van verschillende groei en verschillende netwerken geeft aan dat bij hogere groei of minder weg capaciteit de elasticiteit bij groeimodel toepassingen groter wordt. Een overzicht van de verschillende groeifactoren is opgenomen in tabel 1.

³ Referentie prognoses mobiliteit, Rijkswaterstaat, april 2021

Tabel 1 overzicht kentallen

Datum
25 oktober 2021

Model	Variante	HWN KM	index	VVU100	index	Factor
Raming mei 2021						
NRM NL van MLT26	2019_MLT_AANL_TOD	211.421		72.888		
2026	2026_MLT_AANL_TOD	219.735	103,9	87.926	121	5,2
NRM West van MLT26	2019_MLT_TOD	214.307		115.461		
2026	2026_MLT_TOD	222.666	103,9	136.927	119	4,8
RP21 GM NRM LMS						
NRM West van RP21	2018_RP21	220.584		148.637		
2030H	2030H_RP21_NET2026	250.056	113,4	233.049	157	4,3
	2030H_RP21	254.779	115,5	198.555	134	2,2
LMS van RP21	2018_RP21	220.682		171.739		
2030H	2030H_RP21	256.221	116,1	222.534	130	1,8
NRM NL van RP21	2018_RP21	221.442		138.552		
2030H	2030H_RP21_NET2026	252.567	114,1	225.523	163	4,5
	2030H_RP21	257.259	116,2	191.191	138	2,3
MLT-C raming 2025						
NRM NL van MLT25	2019_MLT_TOD	208.650		118.603		
2025	2025_MLT_BV_C19_TOD	221.679	106,2%	142.898	120,5	3,3

RP21 = Referentieprognose Rijkswaterstaat april 2021

MLT_TOD = Middellange termijnprognose rijkswegen Rijkswaterstaat mei 2021

MLT_BV_C19 = Middellange termijnprognose Basisvariant met correctie spits Covid19 gedragsaanpassingen19, oktober 2020.

NRM NL = Middellange termijn prognose op basis van 4 NRM modellen gecombineerd, mei 2021

Verwachte groei van de congestie op het Rijkswegennet

RWS adviseert om, gegeven de uitgangspunten van het MiRT voor 2026 (de geringe capaciteitsuitbreidingen ten opzichte van 2025) en de COVID effecten, die nagenoeg identiek zijn aan de raming voor 2025, voor 2026 uit te gaan van de verhouding groei verkeer versus groei congestie conform de berekening van de basisvariant van de congestie raming van 2025. Hier was in de modelberekening sprake van effectief (na reducties spits verkeer iv, COVID) een groei van 6.2% verkeer en 20% congestie, ergo een verschil in groei met factor 3,3.

Gegeven de veronderstelde groei van het rijkswegennet verkeer van ca 9,5% en de verwachte verdeling van verkeer over spits- en dal perioden conform de recente referentie prognoses van het wegverkeer van Rijkswaterstaat en uitvoering van het MiRT, zoals gepland, wordt een toename van de congestie verwacht van circa 31%.